

Тема 2/7. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

Навчальні питання:

1. Особливості функціонування Національної гвардії України.
2. Планування розвитку спроможностей в Національній гвардії України

Література

1. Закон України «Про національну безпеку України»
2. Закон України «Про оборону України».
3. Закон України «Про Національну Гвардію України» №876-VII від 13 березня 2014 року.
4. Закон України «Про правовий режим воєнного стану».
5. Закон України «Про основи національного спротиву» зі змінами від 03.08.2023 №41.
6. Указ Президента України від 23 вересня 2016 року 406/2016 "Про затвердження Положення про територіальну оборону України".
7. Указ Президента України від 14.09.2020 року "Про Стратегію національної безпеки України".
8. Указ Президента України від 21.03.21 № 121/2021 "Про Стратегію воєнної безпеки України".
9. Постанова Кабінету Міністрів України від 29 липня 2022 року №855 “Про затвердження Положення про добровольчі формування територіальних громад”.
10. Постанова Кабінету Міністрів України від 22 липня 2015 року № 544 “Про затвердження Типового плану запровадження та забезпечення заходів правового режиму воєнного стану в Україні або в окремих її місцевостях”.
11. Доктрина з планування розвитку в Національній гвардії України КП НГУ 5-00(06).01 // Затверджена наказом Командувача НГУ № 150 від 01.03.2023.

Вступ.

Національна гвардія України – це військове формування з правоохоронними функціями, яке ефективно та дієво забезпечує безпеку громадян, суспільства та держави від зовнішніх та внутрішніх загроз у будь-якій обстановці та в будь-який час.

Сьогодні, в умовах складного та динамічного безпекового середовища, державі потрібні саме адаптивні сили безпеки та оборони, здатні ефективно взаємодіяти з національними та міжнародними партнерами в рамках протидії воєнним та гібридним загрозам найближчого майбутнього.

Унікальність Національної гвардії України полягає саме в її багатофункціональності. Це єдине формування держави з таким статусом, яке спроможне військовими силами та методами вирішувати завдання із забезпечення громадської та державної безпеки у разі виникнення кризових ситуацій, що загрожують національній безпеці України, вживати поліцейських заходів при виконанні завдань з охорони громадського порядку, а також брати безпосередню участь в операціях сил оборони, виступаючи надійним резервом Збройних Сил України у відсічі і стримуванні збройної агресії проти України та ліквідації збройного конфлікту чи загрози нападу на Україну, та брати участь у виконанні завдань територіальної оборони.

Саме підрозділи новоствореної (навесні 2014 року) Національної гвардії України в один із найважчих періодів в історії незалежної України першими почали реагувати на кризові ситуації, заподіяні гібридною агресією Російської Федерації проти нашої держави.

Завдяки мужності, патріотизму та готовності до самопожертви наших військовослужбовців і добровольців, а також досвіду, рішучим діям командування Національної гвардії України було нейтралізовано загрозу захоплення державної влади не передбаченими законом збройними формуваннями в Харківській та на півдні Донецької областей, а також забезпечено можливість розгортання Збройних Сил України і їх підтримку при виконанні бойових завдань. Спільними зусиллями всіх складових сектору безпеки і оборони та громадянського суспільства наступ російських військ було зупинено.

Тенденції загострення існуючих та поява нових типів загроз вимагають від Національної гвардії України спрямовувати зусилля на забезпечення подальшого розвитку. Національна гвардія України зразка 2035 року стане професійним, мобільним, швидкореагуючим на будь-які зміни безпекового середовища військовим формуванням із розширеними правоохоронними функціями, що ефективно та дієво забезпечує державну безпеку, успішно взаємодіє з іншими складовими сектору безпеки і оборони на засадах взаємосумісності та є надійним партнером.

Візія Національної гвардії України є першою спробою окреслити своє майбутнє, реалізувати стратегічну ідею та підходи до її впровадження впродовж найближчих 15 років. Відновлення територіальної цілісності держави, європейський та євроатлантичний курс держави, підтвердження європейської ідентичності Українського народу визначили пріоритетні завдання розвитку та знайшли своє відображення у Візії Національної гвардії України.

Метою Візії є вироблення раціональних шляхів нарощування спроможностей Національної гвардії України, що забезпечить державі швидке та ефективне реагування на загрози національній безпеці і створить передумови для подальшого сталого розвитку суспільства та держави.

1. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ.

Функціонування системи — це сукупність процесів, що завдяки внутрішнім та зовнішнім зв'язкам забезпечують існування та розвиток системи в часі.

Основою функціонування Національної гвардії України є нормативно-правові акти, акти нормативно-технічного характеру України, а також нормативно-правові акти ЦОВВ, яким Законами України делеговані повноваження на видання таких актів, що стосуються діяльності НГУ (приклад: повітряний кодекс).

Правові засади діяльності Національної гвардії України

Національна гвардія України у своїй діяльності керується Конституцією України, цим та іншими законами України, міжнародними договорами України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, актами Президента України і Кабінету Міністрів України, а також виданими відповідно до них нормативно-правовими актами Міністерства внутрішніх справ України, іншими нормативно-правовими актами.

У своїй діяльності Національна гвардія України керується:

- Конституцією України;
- Кодексами України – 20
- Законами України – 74
- Указами Президента України – 55
- Постановами Кабінету Міністрів України – 150
- Розпорядженнями Кабінету Міністрів України - 10
- Наказами Міністерства внутрішніх справ – 124
- Наказами Міністра оборони України, які застосовуються для виконання статті 6 Закону про НГУ

Довідково

Стаття 6¹(ЗУ Про НГУ).

Повноваження Міністра оборони України та Головнокомандувача Збройних Сил України щодо Національної гвардії України

1. Міністр оборони України:

1) спільно з Міністром внутрішніх справ України визначає порядок забезпечення органів військового управління, з'єднань і військових частин Національної гвардії України, які в особливий період підпорядковуються органам військового управління Збройних Сил України;

2) затверджує єдині вимоги щодо якісних характеристик військового озброєння і військової техніки та розрахункову кількість основних видів номенклатури озброєння і військової (спеціальної) техніки, необхідних для оснащення Збройних Сил України та Національної гвардії України, згідно з визначеними потребами та пріоритетами;

3) організовує розроблення єдиних для Збройних Сил України та Національної гвардії України технічних регламентів у сфері військового озброєння і військової техніки;

4) організовує у межах компетенції комплектування Національної гвардії України військовослужбовцями, які проходять строкову військову службу, військову службу за призовом під час мобілізації, на особливий період, військову службу за призовом осіб офіцерського складу;

5) організовує участь у забезпеченні мобілізації та демобілізації в Національній гвардії України;

6) погоджує тактико-технічні (технічні) завдання на виконання дослідно-конструкторських робіт з розроблення нових зразків озброєння, військової (спеціальної) техніки та військової зброї, їх складових частин, а також модернізації зазначених зразків для потреб Національної гвардії України;

7) здійснює інші повноваження у сфері оборони держави, передбачені законом.

2. Головнокомандувач Збройних Сил України:

1) узгоджує програми розвитку Національної гвардії України в частині, що стосується оборони держави, а також плани підготовки її органів військового управління, з'єднань і військових частин, призначених для підпорядкування органам військового управління Збройних Сил України в особливий період та виконання завдань територіальної оборони;

2) організовує участь у забезпеченні мобілізації та демобілізації в Національній гвардії України;

3) організовує методологічне, методичне та наукове забезпечення мобілізаційної підготовки Національної гвардії України.

3. З введенням воєнного стану Національна гвардія України для виконання завдань з оборони держави приводиться в готовність до виконання завдань за призначенням і підпорядковується Головнокомандувачу Збройних Сил України, крім військових частин

(підрозділів), які здійснюють конвоювання та охорону дипломатичних представництв.

Висновок з 2-го питання: Створена законодавча база дозволяє виконувати завдання за призначенням НГУ.

Основні проблеми функціонування НГУ

Проблема 1 "Порядок передачі сил та засобів НГУ в оперативне підпорядкування керівникам угруповань ЗСУ"

Зі змісту планувальних оперативних документів випливає, що військові частини Національної гвардії, які залучатимуться до складу угруповань військ (сил), можуть передаватися як в пунктах постійної дислокації, в районах (на об'єктах) виконання бойових завдань, так і у визначених районах.

Однак на цей час механізм передачі (у тому числі з урахуванням переміщення у разі його необхідності) не визначений. Не розподілені повноваження органів управління щодо права видання таких директивних чи розпорядчих документів. Залишаються невизначеними граничні терміни проведення заходів.

До речі, потребує унормування не тільки безпосередньо методика передачі в оперативне підпорядкування Збройних Сил України озброєння, військової техніки та МТЗ військових частин Національної гвардії, але й **порядок та організація** їх постачання, поповнення втрат та витрат в ході виконання бойових завдань.

Проблема 2 "Планування застосування частин НГУ в оперативному підпорядкуванні ЗСУ без врахування їх реальних можливостей та специфіки службового призначення"

Наступною проблемою є нехтування бойовими спроможностями, специфікою призначення частин Національної гвардії та їх організаційно-штатною структурою при плануванні їх застосування у складі відповідних угруповань військ (сил). Командувачі відповідних угруповань військ (сил) Збройних Сил України застосовують всі без винятку військові частини гвардії виключно як загальновійськові (механізовані, мотопіхотні). Звичайно є очевидним, що основна увага командувачів в смугах (зонах) відповідальності угруповань військ (сил) зосереджується на веденні бойових дій. Натомість необхідно приділяти увагу питанням забезпечення охорони та оборони важливих державних об'єктів, протидії діям НЗФ, ДРГ противника, рухів опору на підконтрольній державі території, забезпечення громадського порядку та громадської безпеки в населених пунктах, які потрапляють в зону проведення бойових дій тощо.

Проблема 3 "Залишення поза уваги необхідності залучення значного обсягу сил для забезпечення відновлення державної влади та правопорядку на звільнених територіях"

Окремо хотілось би зупинитись на застосуванні сил і засобів в ході виконання завдань в умовах забезпечення правового режиму воєнного стану та відновлення державної влади на звільнених територіях. Це великий обсяг заходів, що доведеться організовувати і проводити правоохоронним органами із залученням значних сил. Нажаль, аспекти створення «ешелону відновлення державної влади та ліквідації антидержавних незаконних озброєних формувань та ворожого підпілля» також залишаються ще без належного розгляду. Досвід років протидії гібридній агресії та досвід проведених навчань свідчить що успішні спроби дестабілізувати суспільно-політичну обстановку з боку противника можуть бути не менш болючими та витратними для держави ніж безпосередні бойові дії на передньому краї.

Військові частини і підрозділи з охорони громадського порядку Національної гвардії (у взаємодії з підрозділами Служби безпеки (у тому числі контррозвідки), Військової служби правопорядку у Збройних Силах, зведеними загонами органів Національної поліції та військово-цивільними адміністраціями), **більш придатні ефективно вирішувати** такі завдання як:

забезпечення умов для відновлення надійного функціонування органів державної влади (органів військового управління), проведення стратегічного (оперативного) розгортання військ (сил);

боротьба з озброєними формуваннями агресора, антидержавними незаконно утвореними озброєними формуваннями (рухами опору, підпіллям), виявлення місць зберігання зброї, боєприпасів, вибухових речовин та недопущення дестабілізації обстановки в тилівій смузі угруповань військ (сил);

охорона та оборона важливих об'єктів і комунікацій на звільнених територіях;

підтримання правового режиму воєнного стану в звільнених населених пунктах (забезпечення комендантської години, проведення обмежувальних заходів та профілактичних заходів тощо).

Проблема 4 " Низька ефективність функціонування єдиної державної системи запобігання, реагування і припинення терористичних актів "

Практика проведення АТО(ООС), виконання завдань під час відсічі широкомасштабної агресії , нажал, висвітлили ще одну проблему. Це низька ефективність функціонування єдиної державної системи запобігання, реагування і припинення терористичних актів.

Сутність проблеми полягає у нормативній неврегульованості організації взаємодії та порядку взаємного інформування різних відомств для

своєчасного виявлення та запобігання діяльності та організації боротьби з диверсійно-розвідувальними силами противника. Крім того, протидиверсійна (контрдиверсійна) боротьба на цей час, на жаль, здійснюється переважно по факту вчинення терористичних актів, диверсій ДРГ та протиправних дій НЗФ.

Проблема 5 "Проблеми зі сфери оперативного обладнання територій де передбачається ведення бойових дій"

На цей час не вирішеними залишається ряд питань, які суттєво можуть вплинути на порядок проведення операцій угруповань військ (сил) в смугах (зонах) їх відповідальності. Зокрема щодо:

визначення порядку евакуації об'єктів національної економіки (*нове місце дислокації, маршрути евакуації, сили і засоби, що залучаються*), або порядку виведення з ладу (*знищення*) зазначених об'єктів у разі виникнення загрози їх захоплення (*захоплення противником території, де розташовані ВДО*);

узгодження дій (*розробка погоджених планів*) адміністрації важливих об'єктів державного значення та військових частин, що їх охороняють (*обороняють*) в умовах особливого періоду у разі загрози захоплення противником території, на якій знаходяться ці об'єкти.

Особливо гострими з цього приводу є питання:

- організації спільних дій персоналу АЕС та військових частин при загрозі захоплення противником територій, на яких розташовані АЕС;
- визначення завдань та механізму повноважень Міністерства юстиції, МВС, Міністерства інфраструктури під час здійснення обов'язкової евакуації вглиб території України осіб, що утримуються в місцях позбавлення волі, розташованих у місцевості наближеній до районів ведення бойових дій.

Довідково:

Постановою Кабінету Міністрів України від 22.07.2015 № 544 визначений нереальний термін виконання заходів з евакуації - не більше 10 діб.

2. ПЛАНУВАННЯ РОЗВИТКУ СПРОМОЖНОСТЕЙ В НАЦІОНАЛЬНІЙ ГВАРДІЇ УКРАЇНИ

Головною метою розвитку НГУ є набуття критично необхідних спроможностей для гарантованого виконання визначених правоохоронних і оборонних завдань з протидії загрозам національній безпеці та спільних завдань у міжнародних операціях із підтримання миру та безпеки.

Реалізація завдань розвитку здійснювалась згідно Концепції розвитку НГУ й Директиви командувача та була направлена на:

забезпечення розвитку системи управління, що здійснюється відповідно до кращих європейських принципів та практик, організацію взаємодії та координацію діяльності з іншими державними органами та

органами військового управління (військового командування) під час планування, підготовки та виконання завдань за призначенням;

розроблення **планувальних** документів, методології управління програмами і проєктами розвитку спроможностей, забезпечення ефективного внутрішнього контролю та аудиту, мінімізацію корупційних ризиків;

набуття та підтримання оперативних (бойових, спеціальних) спроможностей, необхідних для гарантованого виконання визначених правоохоронних і оборонних завдань;

створення інтегрованої системи логістичного та медичного забезпечення, удосконалення системи державних закупівель, розвиток озброєння та військової техніки;

забезпечення комплектування вмотивованим, доброчесним і професійно підготовленим особовим складом, підготовку військового резерву людських ресурсів в обсягах, достатніх для поповнення втрат та нарощування зусиль під час застосування частин (підрозділів), ведення територіальної оборони.

Виконання практичних заходів розвитку здійснювалося за умов забезпечення оборони східних кордонів держави. Незважаючи на всі виклики, основні зусилля були зосереджені на напрямках:

1. Трансформації системи управління та системи зв'язку, що відповідатиме принципам НАТО.

2. Розвитку системи підготовки, що відповідатиме підходам до підготовки в інших складових сектору безпеки і оборони України та у державах – членах FIER (FIER – міжнародна асоціація жандармерій та поліцейських сил з воєнним статусом) і НАТО.

3. Розвитку системи логістики, яка забезпечуватиме виконання завдань у мирний час, особливий період та під час правового режиму воєнного стану.

Згідно до Доктрини з планування розвитку в Національній гвардії України від 2023 року планування розвитку спроможностей здійснюється для забезпечення максимальної ефективності використання обмежених ресурсів держави під час процесів досягнення здатностей НГУ виконувати службово-бойові (бойові) завдання в рамках покладених на неї законодавством функцій, а також брати участь у міжнародних операціях із підтримання миру та безпеки.

У Доктрині визначені основні завдання планування розвитку в НГУ які включають:

а) визначення мети розвитку;

б) визначення **стратегічних і оперативних цілей** та основних завдань розвитку в НГУ, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері національної безпеки і оборони;

в) визначення **пріоритетів і напрямів розвитку** на основі оцінки безпекового середовища, з урахуванням актуальних і потенційних викликів

та загроз національній безпеці України, демографічних та фінансово-економічних можливостей держави.

г) оцінювання результатів виконання заходів розвитку.

Визначення мети розвитку в НГУ є процесом формулювання суб'єктами планування бажаного результату діяльності з розвитку, який визначатиме засоби та шляхи набуття в довгостроковій, середньостроковій та короткостроковій перспективі необхідних спроможностей із забезпечення миру, громадської безпеки і порядку, а також захисту державного суверенітету, територіальної цілісності і демократичного конституційного ладу.

Визначення стратегічних і оперативних цілей та основних завдань 11 розвитку в НГУ, спрямованих на реалізацію державної політики у сфері національної безпеки й оборони, є процесом формулювання ідеальних образів майбутніх бажаних результатів розвитку в довгостроковій та середньостроковій перспективі їх досягнення, а також конкретизації, в тому числі й за часовими параметрами виконання, визначених бажаних досягнень і результатів у короткостроковій перспективі за напрямками забезпечення громадської, державної та воєнної безпеки України.

Визначення пріоритетів і напрямів розвитку на основі оцінки безпекового середовища, з урахуванням актуальних і потенційних викликів та загроз національній безпеці України, демографічних та фінансово-економічних можливостей держави є процесом визначення основних напрямків зосередження зусиль та наявних ресурсів як матеріальних, так і нематеріальних, призначених для забезпечення у максимально економний спосіб набуття спроможностей, які є абсолютно важливими для досягнення необхідних результатів (ефектів) і потребують створення (розвитку) та утримання у першочерговому порядку. Динамічний характер безпекового середовища, а також можливості держави формують доступний набір шляхів та засобів досягнення бажаного кінцевого стану розвитку та мети розвитку в НГУ [7].

Оцінювання спроможностей в НГУ до виконання поточних та перспективних завдань із забезпечення громадської, державної та воєнної безпеки України – це процес визначення вимог, умов і стандартів, необхідних для досягнення спроможностей, пов'язаних із ними недоліків (прогалин) та розроблення рішень щодо їх усунення у спроможностях або зменшення їх впливу.

Оцінювання спроможностей зосереджується на пошуку можливих нематеріальних рішень для усунення (зменшення впливу) недоліків у спроможностях, а за неможливості вирішити проблему (недолік) за допомогою нематеріальних рішень здійснюється пошук можливих матеріальних рішень (закупівля та модернізація ОВТ, побудова нової

(відновлення наявної) інфраструктури, відновлення (поповнення) запасів матеріально-технічних засобів тощо).

Визначення переліку наявних спроможностей та їх носіїв ґрунтується на підході, що припускає можливість виконання кожного із завдань, яке міститься в Переліку типових завдань НГУ, за допомогою спроможності або комбінації (комбінацій) спроможностей.

Щодо пріоритетних напрямів розвитку.

Трансформація системи управління та системи зв'язку НГУ має забезпечити стійке управління своїми військовими частинами (підрозділами) в усіх сценаріях розвитку безпекового середовища з урахуванням впровадження принципів об'єднаності з іншими складовими сектору безпеки і оборони та взаємосумісності з міжнародними партнерами.

Враховуючи обраний Україною курс на євроатлантичну інтеграцію виникла необхідність розроблення та запровадження єдиної системи планування у сфері національної безпеки і оборони. Таким методом планування обрано **планування на основі спроможностей**.

Головною перевагою планування на основі спроможностей є те, що цей метод дозволяє розподіляти обмежені ресурси для набуття саме критично важливих спроможностей та забезпечує більш гнучку і економічно ефективну основу для планування та обґрунтованого розвитку озброєння і військової техніки.

На даний час в НГУ активно впроваджується система планування на основі спроможностей.

В рамках виконання процедур Оборонного огляду розроблено Каталог спроможностей. Наразі триває розроблення Каталогу типових носіїв спроможностей.

Для підвищення ефективності та якості прийняття управлінських рішень в Головному управлінні проведена робота щодо перегляду керівних документів та узгодження їх з відповідними стандартами НАТО.

Так, забезпечено підготовку до впровадження в діяльність НГУ порядку роботи з міжнародними військовими стандартами. Визначено перелік міжнародних військових стандартів, союзних і багатонаціональних публікацій НАТО за Цілями партнерства для розроблення на їх основі відповідних нормативно-правових актів та керівних документів.

Для переходу на нові принципи об'єднаного планування, досягнення сумісності із складовими сектору безпеки і оборони, а також з метою створення системи доктринальних документів НГУ створено Ієрархію та План розробки доктринальних документів НГУ.

Реорганізація органів військового управління НГУ відповідно до принципів побудови системи управління НАТО є одним із пріоритетів.

Головне управління переведено на нову організаційно-штатну структуру, що наближена до принципів побудови та функціонування штабів

держав – членів НАТО та органів військового управління інших складових сектору безпеки і оборони України.

Також, проводиться робота з оптимізації організаційних структур органів управління на всіх рівнях (у першу чергу територіальних управлінь) з наближенням їх до структури головного органу військового управління та необхідністю побудови єдиної вертикалі управління підрозділами за напрямками діяльності.

Проведено модернізацію Центру керівництва в кризових ситуаціях та створено Ситуаційний центр, який підключений до загальнодержавної мережі ситуаційних центрів та забезпечений основними видами зв'язку, *що дозволяє проводити відеоконференції з Головним ситуаційним центром, Генеральним штабом Збройних Сил та іншими міністерствами і відомствами сектору безпеки і оборони України.*

Здійснюється доукомплектування допоміжних пунктів управління сучасною новітньою спецтехнікою.

Щодо модернізації та удосконалення системи зв'язку НГУ основними досягненнями слід вважати наступні:

розгорнуто ІТ-інфраструктуру з використанням сучасних інформаційно-телекомунікаційних технологій;

розгорнуто сучасну захищену систему радіозв'язку в ланці Головне управління – територіальні управління – військові частини безпосереднього підпорядкування з використанням обладнання радіозв'язку виробництва Harris;

розпочато набуття спроможностей центром кіберзахисту.

Також впроваджується:

захищена мережа обміну інформацією з використанням засобів криптографічного захисту інформації типу «Лавина»;

система захищеного відеоконференцзв'язку з використанням засобів криптографічного захисту інформації типу «Пелена» між Головним управлінням, територіальними управліннями та військовими частинами оперативного призначення.

Найкращі світові практики ефективної організації розвідувального забезпечення операцій, підкреслюють необхідність розвитку спроможностей, пов'язаних із застосуванням технічних засобів розвідки, в тому числі безпілотних літальних комплексів.

З цією метою в НГУ нарощуються спроможності щодо застосування тактичних систем радіорозвідки та оснащення безпілотними літальними апаратами підрозділів розвідки.

Для автоматизації процесів управління, моніторингу оперативної інформації в ході виконання завдань та ситуаційної обізнаності командування НГУ створено Центр обробки інформації, який на сьогоднішній день має можливості до інтеграції даних отриманих із різних джерел у єдину систему реєстрації та збереження даних.

Розвиток системи підготовки спрямований на підвищення рівня професійності особового складу та впровадження підходів до підготовки аналогічних з іншими складовими сектору безпеки і оборони України, держав-членів FIER та НАТО.

Основні зусилля у зміні системи підготовки зосереджувалися на розвитку спроможностей виконання завдань за призначенням на тактичному рівні.

Навчання особового складу здійснюється з урахуванням набутого міжнародного досвіду держав-членів FIER та НАТО. В основу нової системи покладено принцип роздільної та поетапної підготовки, яка починається з індивідуальної підготовки військовослужбовців і продовжується підготовкою у складі підрозділів.

У Навчальному центрі (м. Золочів) організована індивідуальна підготовка особового складу від базового рівня до відповідних періодів розвитку, у тому числі сержантського корпусу, інструкторів та фахівців за державними стандартами професійної освіти.

Для вдосконалення колективної підготовки підрозділів створено Міжнародний міжвідомчий багатопрофільний центр підготовки підрозділів.

З часу створення Міжнародного центру у НГУ з'явилась активна платформа для розвитку міжнародного співробітництва та міжвідомчої підготовки з урахуванням досвіду країн-партнерів, а також впровадження стандартів НАТО.

У складі Міжнародного Центру діють Навчальні центри підготовки підрозділів, підготовки підрозділів громадської безпеки, підготовки до спеціальних дій, Центр професійно-психологічної підготовки та психологічної реабілітації.

Навчальними центрами підготовки підрозділів проводиться інтенсивна співпраця з міжнародними партнерами по створенню програм підготовки, що відповідають вимогам сьогодення та сучасним реаліям і потребам усіх складових сектору безпеки та оборони України.

Інструктори Навчальних центрів підготовки підрозділів проходять стажування у Навчальних центрах Франції, Італії, Румунії та беруть участь у міжнародних багатонаціональних навчаннях, переймаючи досвід провідних країн-членів НАТО.

Після підписання Технічної угоди між Міністерством внутрішніх справ України та Міністерством національної оборони Канади і Канадськими Збройними Силами на постійній основі у Міжнародному центрі перебуває група канадських інструкторів Об'єднаної оперативно-тактичної групи Збройних сил Канади в Україні (операція «UNIFIER»), яка проводить активну роботу по створенню багаторівневої колективної підготовки у Національній гвардії та надає дорадчу допомогу під час її проведення.

За підтримки оперативно-тактичної групи Збройних Сил Канади за програмою підготовки підрозділів до ведення бойових дій в населеному пункті підготовлено 6 рот (3 роти оперативного призначення та 3 роти розвідки спеціального призначення).

В Національній академії НГУ на базі «Програми професійного розвитку Україна-НАТО» розроблена та активно впроваджується в життя «Програма розвитку професійних навичок НГУ 2020-2022», яка складається з 4-х модулів: «Лідерство», «Гендерні аспекти професійної діяльності», «Стратегічні комунікації» та «Публічні виступи».

У рамках реалізації Технічної угоди між Збройними силами Канади та НГУ, в частині трансформації системи підготовки офіцерських кадрів НГУ та її наближення до системи підготовки вищих військових навчальних закладів держав-членів НАТО, створено робочу групу з удосконалення системи військової освіти із залученням іноземних партнерів операції UNIFIER, NATO PDP та DEAG.

На сьогоднішній день внесено зміни до програм первинної військово-професійної підготовки та програми навчальної дисципліни «Тактична підготовка військ» для курсантів 1 року навчання.

Продовжується робота щодо вдосконалення навичок володіння англійської та французькою мовами військовослужбовцями, у першу чергу тих, які залучатимуться до співробітництва із силами НАТО під час спільних навчань або тренувань, в складі штабів НАТО та інших багатонаціональних штабів.

Розвиток системи логістики направлений на удосконалення механізмів та шляхів всебічного забезпечення військових частин та підрозділів Національної гвардії під час виконання завдань за призначенням.

З метою підвищення ефективності використання ресурсів та уникнення зловживань під час закупівель товарів, робіт і послуг застосовуються процедури, передбачені Законом України «Про публічні закупівлі», у тому числі за допомогою електронної системи публічних закупівель «ProZorro».

Здійснено закупівлю значної кількості спеціальної техніки, бронетехніки та озброєння. Впроваджена система перевезення службових собак, а саме придбано кінологічні спеціалізовані причеви.

З метою організації якісного технічного обслуговування та ремонту військової техніки, укомплектування ремонтних підрозділів, пунктів технічного обслуговування та ремонту, майстерень і рухомих засобів ремонту проведено закупівлю парко-гаражного обладнання.

Нарощуються спроможності служб тилу з пріоритетом автономного забезпечення. Проведено суттєву роботу щодо розробки сучасних зразків технічних засобів та здійснено забезпечення підрозділів НГУ автобусами-їдальнями, кухнями-їдальнями на базі причепів, автомобілями-цистернами для зберігання і доставки води, спеціалізованою технікою для перевезення продовольства та банно-працьовими комплексами.

Крім того, зазнала позитивних змін система харчування особового складу. Покращено організацію харчування у військових частинах шляхом приготування страв на вибір з використанням лінії роздачі.

Введено в експлуатацію нові солдатські їдальні та хлібопекарні, оновлено технологічне та холодильне обладнання.

Вдосконалено систему організації харчування особового складу під час перебування в польових умовах, при неможливості організації приготування гарячої їжі, а саме впроваджено використання 8 різних раціонів норми № 15 добового польового набору продуктів із системою безполуменового підігріву з демаскуючою функцією.

Створено нову базу забезпечення пально-мастильними матеріалами та розширено складську базу для зберігання запасів і забезпечення військових частин продовольством і речовим майном.

Відділом речового забезпечення проведено суттєву роботу щодо розроблення та закупівлі нових зразків форми одягу та технічних засобів номенклатури речової служби.

У рамках створення єдиної системи авіаційної безпеки та цивільного захисту в Україні, авіаційний парк НГУ поповнюється новими вертольотами Airbus, військовослужбовці льотного та інженерно-технічного складу проходять навчання з експлуатації та обслуговування вертольотів на базі компанії Airbus Helicopters.

З метою підтримання високого рівня справності авіаційної техніки та приведення її у відповідність до стандартів та рекомендацій Міжнародної організації цивільної авіації (ІКАО), виконано оновлення і модернізацію обладнання 5-ти літаків типу Ан-74, Ан-72, Ан-26 та 3-х вертольотів типу Мі-8МТ.

Виконано заходи щодо відновлення здатності аеродрому Калинівка до рівня забезпечення польотів одиночних повітряних суден вдень в простих метеорологічних умовах та допущено до експлуатації на період дії особливого періоду.

З метою покращення умов проживання військовослужбовців за рахунок державного бюджету, інвестиційних угод та власного будівництва, здійснюється забезпечення житлом сімей військовослужбовців.

Військово-медичне забезпечення сягнуло значного розвитку. Внаслідок оптимізації організації медичного постачання, вдалося досягти кращого фінансування для забезпечення медичним майном та технікою військових частин НГУ. Для своєчасної евакуації поранених з важкодоступних районів, зон аварій, стихійного лиха, також використовується авіаційна техніка: літак АН-72П та вертольоти Мі-8МСБ-В.

Крім того, були закуплені мобільні медичні пункти (призначені для проведення нескладних хірургічних втручань і надання першої лікарської допомоги поза постійним місцем дислокації та в польових умовах).

З метою забезпечення належних умов лікування хворих (поранених) військовослужбовців, у лікувально-оздоровчих закладах НГУ проводилася робота щодо оснащення діагностичним, фізіотерапевтичним, лабораторним обладнанням, сучасними меблями, а саме: стоматологічними установками, дефібриляторами, стерилізаторами повітряними, електрокардіографами багатоканальними, апаратами для штучної вентиляції легень, опромінювачами кварцовими, апаратами для проведення фізіотерапевтичних процедур тощо.

На базі Медичного центру «Нові Санжари» запроваджено проведення нового напрямку психологічної реабілітації військовослужбовців, які перебували в екстремальних (бойових) умовах службово-бойової діяльності, за програмою «Декомпресія».

Велика увага приділяється реабілітації поранених військовослужбовців. Так продовжується робота щодо проведення безоплатної медичної, медико-психологічної реабілітації військовослужбовців – учасників АТО/ООС, яка організована на базі Медичного центру «Нові Санжари», закладів охорони здоров'я МВС, а також за межами України.

В рамках проведення реформи системи охорони здоров'я України налагоджено співпрацю з Національною службою здоров'я України, для інтеграції з системою e-Health. Впроваджується надання військовослужбовцям НГУ спеціалізованої медичної допомоги на вищій рівні за електронним направленням.

Позитивним результатом досягнень на шляху розвитку стало визнання НГУ повноправним членом Асоціації європейських і середземноморських сил поліцейських та жандармських сил з військовим статусом (FIER).

Візія окреслює шляхи розвитку усіх компонентів потенціалу НГУ та враховує баланс між виконанням завдань за призначенням, готовністю до реагування на майбутні виклики та ресурсним забезпеченням розвитку необхідних спроможностей.

Системна реалізація Візії призведе до економії часу, фінансових та людських ресурсів, сприятиме додатковому залученню міжнародної допомоги на розвиток необхідних спроможностей НГУ.

ЗАКЛЮЧНА ЧАСТИНА

Процеси розвитку забезпечують набуття спроможностей НГУ відповідно до встановлених мети розвитку, цілей (стратегічних, оперативних), пріоритетів, наявним обмеженням та ресурсам шляхами, що забезпечують зменшення ризиків, пов'язаних із виконанням завдань розвитку.

Поєднання зусиль особового складу, ресурсних можливостей держави, експертно-дорадчої допомоги міжнародних партнерів створює міцний фундамент безперервного розвитку НГУ на шляху забезпечення миру, державної та громадської безпеки і порядку як у державі, так і в Європі та світі.

FIER - International Association of Gendarmeries and Police Forces with Military Status (Міжнародна асоціація жандармерії та поліції зі статусом військового формування)